

КРОПИВНИЦЬКА МІСЬКА РАДА

СЕСІЯ ВОСЬМОГО СКЛИКАННЯ

Р І Ш Е Н Н Я

від «___» _____ 2022 року

№ _____

**Про перейменування вулиць,
провулків, тупиків, проїзду**

Керуючись статтями 140, 146 Конституції України, статтею 25 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», статтею 7 Закону України «Про географічні назви», статтею 8 Закону України «Про присвоєння юридичним особам та об'єктам права власності імен (псевдонімів) фізичних осіб, ювілейних та святкових дат, назв і дат історичних подій», враховуючи рішення Виконавчого комітету Кропивницької міської ради від «___» _____ 2022 року № _____ та рекомендації міської топонімичної комісії при Виконавчому комітеті Кропивницької міської ради від 28 жовтня 2022 року, Кропивницька міська рада

В И Р І Ш И Л А:

1. Перейменувати вулиці, провулки, тупики та проїзд м. Кропивницького та смт Нового Кропивницької міської територіальної громади згідно з додатками 1, 2.

2. Управлінню містобудування та архітектури Кропивницької міської ради провести відповідні роботи, пов'язані з перейменуванням вказаних вулиць, провулків, тупиків та проїзду.

3. Контроль за виконанням цього рішення покласти на постійну комісію міської ради з питань місцевого самоврядування, прав і свобод людини, депутатської етики та регламенту, секретаря міської ради О.Колюку.

Секретар міської ради

Олег КОЛЮКА

ПЕРЕЛІК

вулиць, провулків, тупиків та проїзду м. Кропивницького Кропивницької міської територіальної громади, які перейменовуються

вулиця Амурська	- вулиця Героїв Крут
вулиця Белгородська	- вулиця Героїв-прикордонників
провулок Бородинський	- провулок Буковинський
провулок Ватутіна	- вулиця Героїв УПА
проїзд Ватутіна	- провулок Гурбенський
вулиця Виставочна	- вулиця Петра Григоренка
вулиця Вологодська	- вулиця Василя Вишиваного
вулиця Володі Дубініна	- вулиця Володимира Караташа
вулиця Воронцовська	- вулиця Байгородська
вулиця Генерала Шумілова	- вулиця Архітектора Лишневського
провулок Григорія Журбинського	- провулок Степана Лелеки
вулиця Григорія Кочерещенка	- вулиця Скіфська
вулиця Делегатська	- вулиця Талліннська
провулок Достоевського	- провулок Гарета Джонса
провулок Дунаєвського	- провулок Анатолія Авдієвського
вулиця Калужька	- вулиця Квітнева
вулиця Карбишева	- вулиця Юрка Тютюнника
вулиця Ковпака	- вулиця Неопалимівська
вулиця Костромська	- вулиця Левка Лук'яненка
провулок Краснодарський	- провулок Гончарський
провулок Крилова	- провулок Леоніда Глібова
провулок Курський	- провулок Хотинський
тупик Курський	- тупик Хотинський
вулиця Курчатова	- вулиця Івана Пулюя
вулиця Лізи Чайкіної	- вулиця Дніпрової Чайки
провулок Макаренка	- провулок Валерія Едігея
вулиця Макарова	- вулиця Родини Юхнелів
вулиця Мічуріна	- вулиця Кароля Шимановського
вулиця Можайського	- вулиця Цибулівська
провулок Мухіної	- провулок Квітки Цісик
вулиця Нахімова	- вулиця Перегонівська
вулиця Некрасова	- вулиця Михайла Завадського
вулиця Новосибірська	- вулиця Чарівна
провулок Олександра Матросова	- вулиця Михайла Омеляновича-Павленка
вулиця Осипенко	- вулиця Бердянська
вулиця Першотравнева	- вулиця Віктора Погрібного

провулок Ростовський	-	провулок Софії Русової
вулиця Рязанська	-	вулиця Вишгородська
вулиця Сергія Тюленіна	-	вулиця Михайла Кандідова
провулок Сєдова	-	провулок Аврамівський
вулиця Серова	-	вулиця Валентина Глушка
вулиця Смоленська	-	вулиця Литовська
провулок Смоленський	-	провулок Литовський
вулиця Степана Разіна	-	вулиця Лицарів Зимового походу
провулок Суворова	-	провулок Наталії Бракер
вулиця Сурикова	-	вулиця Джона Венгера
вулиця Тамбовська	-	вулиця Празька
провулок Титова	-	вулиця Юрія Горліса-Горського
провулок Уральський	-	вулиця Отамана Чорного Ворона
вулиця Хабаровська	-	вулиця Вінстона Черчилля
вулиця Червоногірська	-	вулиця Конотопська
вулиця Чернишевського	-	вулиця Makeєвська
вулиця Шканди	-	вулиця Івана Огієнка
провулок Щербаковський	-	провулок Громадівців
провулок Юрія Смирнова	-	провулок Родини Смирнових

**Заступник начальника управління
культури і туризму
Кропивницької міської ради**

Неля ЧОРНА

Додаток 2
до рішення Кропивницької міської ради
«___» _____ 2022 року № _____

смт Нове Кропивницької міської територіальної громади

вулиця Туркенича

- вулиця Тетяни Яблонської

**Заступник начальника управління
культури і туризму
Кропивницької міської ради**

Неля ЧОРНА

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту № 1375 рішення Кропивницької міської ради
«Про перейменування вулиць, провулків, тупиків, проїзду»

1. Нормативно-правове регулювання.

Проєкт рішення розроблено керуючись статтями 140, 146 Конституції України, статтею 25 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», стаття 7 Закону України «Про географічні назви», статтею 8 Закону України «Про присвоєння юридичним особам та об'єктам права власності імен (псевдонімів) фізичних осіб, ювілейних та святкових дат, назв і дат історичних подій».

2. Обґрунтування необхідності прийняття рішення.

У результаті повномасштабного військового вторгнення та тимчасової окупації державою-агресором частини території України виникла необхідність захисту інтересів держави у всіх сферах діяльності, у тому числі й перейменуванні об'єктів топоніміки. Оскільки дерусифікація та деколонізація є логічним продовженням декомунізаційних процесів, тому позбавлення від російських і залишків радянських назв у публічному просторі набуло обертів на рівні громад.

Питання зміни назв вулиць було опрацьовано виконавчими органами міської ради, міською топонімічною комісією при Виконавчому комітеті Кропивницької міської ради. З 27 червня по 27 серпня 2022 року з метою вивчення громадської думки та збору пропозицій від жителів міста проведено електронні консультації з громадськістю на платформі E-Dem. Узагальненні пропозиції щодо перейменування вулиць розглянуто на засіданні міської топонімічної комісії 28 жовтня 2022 року. Члени комісії рекомендували до перейменування 56 вулиць міста Кропивницького та смт Нового Кропивницької міської територіальної громади. Назви вулиць громади, що не ввійшли до цього списку, та які необхідно перейменувати, опрацьовуються.

3. Ціль прийняття рішення.

Необхідність позбутись російських/радянських назв міських об'єктів та увіковічити пам'ять про визначні історичні події України, відомих діячів.

4. Результати розгляду на постійних комісіях та виконавчим комітетом.

Проєкт рішення буде винесено на розгляд Виконавчого комітету Кропивницької міської ради та постійних комісій міської ради з питань бюджету та податкової політики; з питань охорони здоров'я, освіти, соціальної політики, культури та спорту; з питань житлово-комунального господарства та транспорту; з питань екології, земельних відносин та комунальної власності; з питань архітектурної діяльності, містобудування та капітального будівництва; з питань економічного розвитку, промисловості, підприємництва, інвестицій та регуляторної політики; з питань місцевого самоврядування, прав і свобод людини, депутатської етики та регламенту.

5. Фінансово-економічне обґрунтування проєкту Програми.

Реалізація Програми не потребує залучання додаткових фінансових ресурсів з бюджету Кропивницької міської територіальної громади.

**Заступник начальника управління
культури і туризму**

Неля ЧОРНА

Вулиці, провулки, тупики, проїзд, рекомендовані для перейменування

№ з/п	Тип вулиці	Назва вулиці, яка пропонується для перейменування	Мікрорайон міста, характеристика вулиці (мала – до 300 м, розташовано до 20 садиб; середня – до 800 м, розташовано до 50 садиб; велика – більше 800 м)	Підстава для перейменування	Нова назва що пропонується ініціатор	Обґрунтування нової назви
1	вулиця	Амурська	Катранівка, середня	Амур - річка на кордоні РФ та КНР	вулиця Героїв Крут <i>міська топонімічна комісія</i>	Бій під Крутами — бій, що відбувся 29 січня 1918 року біля залізничної станції Крути, за 130 кілометрів на північний схід від Києва, 18 км на схід від Ніжина. Трагічна загибель студентського куреня під Крутами стала символом патріотизму і жертвності в боротьбі за незалежну Україну.
2	вулиця	Белгородська	Катранівка, велика	Белгород - місто в Росії	вулиця Героїв-прикордонників <i>міська топонімічна комісія</i>	На честь прикордонників, які у різні часи захищали кордони України
3	провулок	Бородинський	Правобережна Лелеківка, середній, над річкою	Бородіно - село в Росії (Московська область), Бородинська битва 1812 рік	провулок Буковинський <i>міська топонімічна комісія</i>	Букovina — історико-географічний регіон, розташований на українсько-румунському етнографічному пограниччі, між середньою течією Дністра та головним Карпатським хребтом у долинах верхньої течії Пруту та Сірету.
4	провулок	Ватутіна	Пермський, великий	Ватутін Микола Федорович (1901, Воронізька обл. – 1944, Київ) - радянський воєначальник, генерал армії, Герой Радянського Союзу. Один з 4-х командувачів фронтами, загиблих у роки Другої світової війни. Член Ревізійної Комісії КП України в 1940—1944 р. Член РКП—ВКП. Брав участь у встановленні радянської влади в Україні. Навчався у Полтавській піхотній школі, в складі якої брав участь у бойових діях проти повстанської армії Н.Махна в районі міст Луганськ і Старобільськ	вулиця Героїв УПА <i>міська топонімічна комісія</i>	На честь вояків Української Повстанської Армії – борців за незалежність та соборність України. УПА боролася проти нацистів та радянської окупації у роки Другої світової війни, чинила опір окупації України упродовж 1942 – середини 50-х років.
5	проїзд	Ватутіна	Пермський, малий	Ватутін Микола Федорович (1901, Воронізька обл. – 1944, Київ) - радянський воєначальник, генерал армії, Герой Радянського Союзу. Один з 4-х командувачів фронтами, загиблих у роки Другої світової війни. Член Ревізійної Комісії КП України в 1940—1944 р. Член РКП—ВКП. Брав участь у встановленні радянської влади в Україні. Навчався у Полтавській піхотній школі, в складі якої брав участь у бойових діях проти повстанської армії Н.Махна в районі міст Луганськ і Старобільськ	провулок Гурбєнський <i>міська топонімічна комісія</i>	Бій під Гурбами — найбільший в історії бій між військами НКВС СРСР і силами УПА, що відбувся з 21 по 25 квітня 1944 року біля урочища Гурби на півдні Здобунівського району й охопив частину сучасних Дубенського та Острозького районів Рівненщини і Кременецького та Шумського районів Тернопільщини. Закінчився тактичною перемогою радянських військ та виходом з оточення українських повстанців. Після бою переможці спалили навколишні села Гурби та Антонівці, а жителів вивезли. Кількість загиблих військових і цивільних осіб точно не встановлена. На думку деяких істориків, головною причиною, яка призвела до бойових дій під Гурбами, став замах вояків УПА на командувача 1-м Українським фронтом Миколу Ватутіна. Василь Кук у своєму інтерв'ю О.Гогуну зазначив, що УПА втратила не більше 100 людей, а вбили повстанці 900 радянських солдатів і ще стільки ж поранили. НКВС захопило до полону близько 100 вояків УПА, здебільшого простих селян, які допомагали повстанцям у цьому бою. Після страшних катувань усіх полонених стратили. Близько тисячі радянських солдатів загинули, ще кілька сотень померли від поранень. Командування УПА на боїсному прикладі цього бою змінило тактику ведення війни. Групам УПА-Захід та УПА-Північ було наказано розподілити свої сили на групи по 2-3 сотні та відступити до Карпат або густіших лісів. Після битви під Гурбами Західну Україну захлинула хвиля арештів та розстрілів
6	вулиця	Виставочна	Н.Балашівка, велика, промзона	Виставочна-ий За своєю суттю — русизм (росіянізм), хоча слово все ще зафіксовано обома академічними тлумачними словниками (СУМ-11 та СУМ-20) та Орфографічним словником. У СУМ-20 — уже зі стилістичною поміткою «рідко». Є словом-покручем на думку проф. І. Вихованця та проф. О.Пономарева. За даними	вулиця Петра Григоренка <i>міська топонімічна комісія</i>	Григоренко Петро Григорович (16 жовтня 1907, Борисівка, Бердянський повіт, Таврійська губернія, — 21 лютого 1987, Нью-Йорк, США) — радянський генерал-майор, українець, правозахисник, дисидент. Члензасновник Московської та Української гельсінської спілки. Виступав на захист кримських татар та інших депортованих народів. У 1964 році за легальну правозахисну діяльність

				найповнішого корпусу української мови ГРАК, «виставковий» більше ніж утричі частотніше від «виставочний».		розжалуваний у рядові і позбавлений усіх державних відзнак. Перебував у радянських тюрмах, таборах. З 1977 року проживав у США. Помер у Нью-Йорку, похований на українському цвинтарі у Саут-Баунд-Бруці в штаті Нью-Джерсі
7	вулиця	Вологодська	Н.Балашівка, середня, між вулицями Київською та Руслана Слободянюка	Вологда - місто в Росії	вулиця Василя Вишиваного міська топонімічна комісія	Вільгельм Франц фон Габсбург-Лотрінген (Василь Вишиваний) (10 лютого 1895, м. Пула, Хорватія — 18 серпня 1948, м. Київ) — український військовий діяч, політик, дипломат, поет, австрійський ерцгерцог, полковник Легіону Українських Січових Стрільців. Вільгельма Габсбурга знали в Україні як Василя Вишиваного, під ім'ям, яке йому дали українські вояки під час Першої Світової Війни. Василь прославився своїми військовими та дипломатичними здібностями, поезією і любов'ю до України. Вільгельм добився від імператора Карла I командування над УСС, куренем який був уже на Сході. Так виникла "Група ерцгерцог Вільгельм". На початку квітня 1918 року він фактично став командувати УСС-ами. Під його командуванням УСС-ам вдалося розгорнути широкі воєнні дії, взяти Херсон, Нікополь, Катеринослав, а у Єлисаветграді він намагався утворити другий полк УСС
8	вулиця	Володі Дубініна	Завадівка, середня, в центрі мікрорайону	Дубінін Володимир (1927-1942) - радянський піонер, учасник німецько-радянської війни (вів підпільну діяльність, врятував партизанський загін від німецько-фашистської атаки, похований у братській могилі м. Керч)	вулиця Володимира Караташа міська топонімічна комісія	Караташ Володимир Михайлович (2 березня 1926, село Роздол, Голованівський район, Кіровоградська область — 6 листопада 2017) — український письменник, воєн УПА, політичний в'язень, учасник Кенгірського повстання 1954 року.
9	вулиця	Воронцовська	В.Балка, дуже велика	Воронцов Михайло Семенович (1782, Санкт-Петербург, — 1856, Одеса) — з 1823 — новоросійський генерал-губернатор та повноважний намісник Бессарабії (1823—1844), граф, генерал-фельдмаршал, генерал-ад'ютант; почесний член Петербурзької академії наук (1826); з 1845 року світліший князь, в 1844—1854 — намісник на Кавказі, де приймав участь у підкоренні народів Кавказу	вулиця Байгородська <i>Кіровоградська обласна організація Національної спілки письменників України</i>	«Байгород» (1927) — неоромантична повість Юрія Яновського, де під назвою Байгород було введено Єлисавет, а її сюжет відображає бурхливі події лютого 1918 р., коли об'єднана громада міста виступила проти анархістських загонів Марусі Никифорової. Найяскравіший образ Кропивницького в українській літературі. За життя автора повість вважалася неблагонадійною через нешаблонний показ подій боротьби за владу в місті. Пресиденти найменування об'єктів міської географії на честь літературних прототипів міст унікальні.
10	вулиця	Генерала Шумілова	Пермський, велика	Шумило Михайло Степанович (1895, Пермська губернія, тепер Катайського району Курганської області — 1975, Москва) — радянський військовий діяч, генерал-полковник. Герой Радянського Союзу (1943). Депутат Верховної Ради СРСР 3-го і 4-го скликань (1950—1958). Депутат Верховної Ради УРСР 2-го скликання. У Червоній гвардії з 1917 року. Воював проти військ Махна в Україні. Приймав участь у громадянській війні в Іспанії. Брав участь у захопленні Західної Білорусі та радянсько-фінської війні	вулиця Архітектора Лишневського міська топонімічна комісія	Лишневський Олександр Львович (1868 — 1942) — архітектор, відомий зведенням будівель у стилі модерн та неокласицизм. За його проектами у нашому місті були збудовані ремісничо-грамотне училище, реальне училище, міська Велика хоральна синагога, гімназія, відділення банку, ряд особняків, в тому числі будинок Барського (зараз тут міститься краєзнавчий музей) і церква. На цій вулиці знаходиться приміщення 7-ї школи, збудованої за проектом Лишневського, як народне училище.
11	провулок	Григорія Журбинського	Лівобережна Лелеківка, малий	Журбинський Григорій Федорович - кіровоградський партійний діяч. У 1917 році він був делегатом Другого Всеросійського з'їзду Рад від партії лівих есерів, у 1919-му приєднався до більшовиків, радянським керівництвом у 1967 році нагороджений орденом Леніна	провулок Степана Лелеки міська топонімічна комісія	Степан Лелека - син Якіма Лелеки - засновника хутора Лелеківка. Після батька, став власником хутора. У 1756 році він збудував на власні кошти маленьку дерев'яну Лелеківську церкву, яка згодом згоріла. Пізніше за його сприяння було встановлено новий храм. Старожили ще пам'ятають ту церкву, також вона збереглася і на фотографіях
12	вулиця	Григорія Кочершенка	Н.Балашівка, мала	Кочершенко Григорій Іванович (1880 р., с. Плетений Ташлик Єлисаветградського повіту Херсонської губернії, нині — Маловисківський район Кіровоградської області — 4 травня 1969 р.). У 1903 р. переїхав до Єлисаветграда, де працював помічником кочегара, пекаря. У 1917 році став керівником профспілки харчовиків. Був членом воєнно-революційного комітету і виконкому Єлисаветграда. З серпня 1919 року — у політвідділі 12-ї армії, з 1920-го — на профспілковій роботі, очолював промислово-артіль «Перемога». У період з 1920 по 1941 рр. був директором Пивзаводу, спілки «Харчовик», директором хлібопекарень та заводу «15 років Жовтня». У 1951 р. вийшов на пенсію. 1967 р. (до 50-ї річниці Жовтневої революції) було присвоєно звання	вулиця Скіфська міська топонімічна комісія	Скіфи - давній народ, який у VII - III ст. до н.е мешкав у Північному Причорномор'ї. Належали до іраномовних племен і за мовою були близькі до сарматів. На територію України прийшли зі степів Прикубання й Північного Кавказу. Скіфи — напівкочовий, воєвничий народ, що у VII столітті до н.е. переселився на територію Північного Причорномор'я і заснував на цій території свою грандіозну державу — Велику Скіфію. Центральним елементом герба Кіровоградщини є золотий степовий (скіфський) орел. Біля села Кучерівки (нині Знамянського району) у 1763 році при розкопках Литої Могили (Мельгуновського кургану) виявлено поховання вождя одного зі скіфських племен кінця VII — початку VI століття до н. е. При цьому знайдено золоті прикраси із зображенням степового орла, які і були використані як символ при розробці варіантів герба.

				Почесного громадянина Кіровограда. Нагороджений орденом Леніна та Трудового Червоного Прапора		
13	вулиця	Делегатська	Лівобережна Лелеківка, дуже велика	З'їзди народних депутатів СРСР, КІРС, РКП (Б)	вулиця Таллінська <i>міська топонімічна комісія</i>	Таллінн — столиця, найбільше місто та головний порт Естонії. Розташований на березі Фінської затоки, на півночі країни. Великий пасажирський та вантажний морський порт. На знак подяки за допомогу від естонського народу
14	провулок	Достоевського	Н. Балашівка, середній	Достоевський Федір Михайлович (1821-1881) - російський письменник. Мав яскраво виражені проросійські шовіністичні та українофобські погляди. Вважав російську літературу — провідною літературою світу та рушієм цивілізаційного прогресу. Відмовляв у праві на існування не лише українцям, а й іншим слов'янським народам, вважаючи існування їхніх національних культур перешкодою на шляху розвитку російської цивілізації.	провулок Гарета Джонса <i>міська топонімічна комісія</i>	Гарет Річард Вон Джонс (13 серпня 1905, Баррі, Уельс — 12 серпня 1935, Жехе, Маньчжурська держава) — валлійський журналіст, один з перших західних кореспондентів, який своїми публікаціями намагався донести світові правду про Голодомор мільйонів людей в Україні у 1932 – 1933 роках. 29 березня 1933 року Гарет Джонс скликав у Берліні пресконференцію, на якій вперше публічно заявив про катастрофічний голод в Україні. Інформацію передрукували провідні світові видання, зокрема New York Evening Post та Manchester Guardian. У серпні 1935 року під час подорожі Внутрішньою Монголією Джонса застрелили. Є непідтверджена версія, що це була помста НКВС. У 2019 році в прокат вийшов фільм польської режисерки Агнешки Холланд "Ціна правди" про історію боротьби журналіста Гарета Джонса за правдиве висвітлення Голодомору.
15	провулок	Дунаєвського	Н.Балашівка, середній	Дунаєвський Ісак (Куни) Осипович (Іцхак-Бер бен Бецалель-Йосеф Дунаєвський) (1900, Лохвиця, Полтавська губернія — 1955, Москва) — радянський композитор українського єврейського походження. Народний артист РРФСР (1955). Лауреат Сталінських премій, депутат Верховної Ради РРФСР 1-го скликання. До міста стосунку не мав.	провулок Анатолія Авдієвського <i>міська топонімічна комісія</i>	Анатолій Тимофійович Авдієвський (1933, с. Федвар, Олександрівський район Кіровоградської області - 2016, Київ) — український хоровий диригент, композитор, педагог, Герой України, лауреат Національної Премії ім. Т.Г.Шевченка. 50-років був на посаді головного диригента та художнього керівника Національного заслуженого академічного українського народного хору України ім. Г.Г.Верьовки.
16	вулиця	Калужька	Катранівка, середня	Калуга – місто в Росії	<i>вулиця Квітнева мешканці вулиці Калужької (51 особа)</i>	Квітнева – назва нейтральна, походить від назви четвертого місяця року – квітня. Асоціюється з квітами, цвітінням, не пов'язана з історичними подіями чи особами.
17	вулиця	Карбишева	Правобережна Лелеківка, мала	Карбишев Дмитро Михайлович (1880, Омськ —1945 концтабір Маутгаузен) - російський та радянський військовик, генерал-лейтенант інженерних військ, професор Військової академії Генерального штабу, доктор військових наук. Входить до радянського героїчного пантеону Великої вітчизняної війни. Немає жодного відношення до України.	вулиця Юрка Тютюнника <i>міська топонімічна комісія</i>	Тютюнник Юрій Йосипович (Юрко) (20 квітня (2 травня) 1891 або 24 квітня (6 травня) 1891, с. Будище, нині Звенигородський район, Черкаська область — 20 жовтня 1930, Москва) — український військовий діяч, генерал-хорунжий армії УНР. 23 серпня 2021 року, відповідно до Указу Президента України № 411/2021 від 23 серпня 2021 року, 38 зенітному ракетному полку Сухопутних військ Збройних Сил України присвоєно почесне найменування «імені генерал-хорунжого Юрія Тютюнника»
18	вулиця	Ковпака	Завадівка, середня	Ковпак Сидір Артемович (1887, Котельва —1967, Київ) — один із керівників українського комуністичного руху опору в роки Другої світової війни, командир Другого світової партизанського загону (пізніше — Сумського партизанського з'єднання, ще пізніше — Першої Української партизанської дивізії), двічі Герой Радянського Союзу (18 травня 1942[1] й 4 січня 1944[2]), генерал-майор. Член ЦК КП(б)У в 1942—1943 та 1949—1967 роках. Депутат Верховної Ради СРСР 2-7-го скликань. Член Верховного Суду УРСР. Заступник Голови Президії Верховної Ради УРСР (1947—1967). Член ВКП(б) з 1919 року. У добу національно-визвольних змагань в Україні очолював більшовицький диверсійний загін, що боровся в Україні з військами Гетьмана Павла Скоропадського разом із загонами Пархоменка, потім був бійцем 25-ї Чапаєвської дивізії на Східному фронті, де роззброював козаків, брав участь у боях з російською Добровольчою армією генералів А. І. Денікіна та Врангеля на півдні України.	вулиця Неопалимівська <i>міська топонімічна комісія</i>	Поруч з мікрорайоном Завадівка розміщене село Неопалимівка, на території якого розміщена «Інгульська шахта» — підприємство по видобутку руди урану та торію. Назва має релігійне походження, пов'язане з історією «неопалимої купини». «Неопалима купина» – знамення яке побачив Мойсей, являло собою терновий кущ на горі Синай, який горів, але не згоряв, тоді він збагнув, що так само потерпає в єгипетському полоні народ пророка.
19	вулиця	Костромська	Ст.Балашівка, велика	місто в Росії, засноване Ю.Долгоруким	вулиця Левка Лук'яненка <i>міська топонімічна комісія</i>	Лук'яненко Левко Григорович (24 серпня 1928, с. Хрипівка, Городнянського району, Чернігівська округа, — 7 липня 2018, Київ) — український політичний та громадський діяч, дипломат, письменник, юрист та радянський дисидент, учасник

						національного визвольного руху
20	провулок	Краснодонський	Завадівка, середній	м. Краснодар (Луганська обл.) у 2016 році було повернуто історичну назву - Сорокине	провулок Гончарський міська топонімічна комісія	На честь слободи Гончарської, що знаходилася приблизно на території сучасного села Неопалимівка і була спалена татарами під проводом хана Гірея у 1769 року. Жертвність захисників слободи Гончарської дозволила врятувати навколишні села
21	провулок	Крилова	Стара Балашівка, малий	Крилов Іван Андрійович (1769, Москва — 1844, Санкт-Петербург) — російський байкар-перекладач. До міста стосунку не має	провулок Леоніда Глібова міська топонімічна комісія	Глібов Леонід Іванович (1827, с.Веселий Поділ, Хорольський повіт, Полтавська губернія — 1893, Чернігів) — український письменник, поет, байкар, видавець, громадський діяч
22	провулок	Курський	Правобережна Лелеківка, середній	Курськ - місто в Росії	провулок Хотинський міська топонімічна комісія	Хотинська битва 1621 — битва між військами Речі Посполитої та Османської імперії біля міста Хотина, завершальна частина Хотинської війни 1620—1621 років. Скінчилася перемогою об'єднаних сил Речі Посполитої та українського козацтва. Величезний внесок у знищення османської армії під Хотиним зробили запорізькі козаки на чолі з гетьманом Петром Сагайдачним. Внаслідок поразки під Хотиним, турецький султан
23	тупик	Курський	Правобережна Лелеківка, малий	Курськ - місто в Росії	тупик Хотинський міська топонімічна комісія	
24	вулиця	Курчатова	Завадівка, мала	Курчатов Ігор Васильович (1903, Сім Оренбурзької губернії —1960, Москва) — радянський фізик, організатор і керівник робіт в галузі атомної науки і техніки в СРСР, академік АН СРСР (1943). Відкриття Курчатова дали можливість Сталіну повністю ігнорувати думку Заходу, розмовляючи з ним з позиції сили. Багато в чому завдяки йому після закінчення Другої Світової війни сталінський режим зберігся в недоторканості	вулиця Івана Пулюя міська топонімічна комісія	Пулюй Іван Павлович (1845, містечко Тримайлів, нині смт, Чортківський район Тернопільської області —1918, Прага) — український фізик та електротехнік, винахідник, організатор науки, публіцист, перекладач Біблії українською мовою, громадський діяч. Встановив фундаментальні властивості й природу катодних променів, один із першовідкривачів Х-променів задовго до В. Рентгена. Професор і ректор Німецької вищої технічної школи в Празі, державний радник з електротехніки Королівства Богемія і Маркграфства Моравія. Дійсний член Наукового товариства імені Шевченка, почесний член Віденського електротехнічного товариства
25	вулиця	Лізи Чайкіної	Кушівка, мала	Чайкіна Єлизавета Іванівна (1918, Тверська обл. —1941) — секретар Пенівського підпільного райкому комсомолу Калінінської області, одна з організаторів партизанського загону під час німецько-радянської війни. Герой Радянського Союзу (1942).	вулиця Дніпрової Чайки <i>ГО «Асоціація жінок України «ДІА» Кропивницький»</i>	Дніпрової Чайки (<i>Людмила Олексіївна Василевська-Березіна</i>) (20 жовтня (1 листопада) 1861, с.Карлівка (тепер — с. Зелений Яр Доманівського району Миколаївської області) — 13 березня 1927, с.Германівка (Київська область) — українська письменниця. Чайка працювала у багатьох жанрах, добре відомі її вірші, п'єси, казки, оповідання, нариси. На лібретто Дніпрової Чайки композитор Микола Лисенко створив три дитячі опери, які були написані з 1888 по 1892 рр. («Коза-дереза», «Пан Коцький», «Зима і весна»).
26	провулок	Макаренка	В.Балка, середній	Макаренко Антон Семенович (1888, Сумська обл.— 1939, Голіцино) — радянський педагог і письменник, один із засновників системи колективного дитячо-підліткового виховання. Займав посаду начальника відділення Відділу трудових колоній НКУВС УСРР (1935-37рр), був в.о.керівника колонії НКВС №5 у Броварах від 1936 року. Брат Макаренка — Віталій Семенович у своїй книзі «Мій брат Антон Семенович» пише: «...незважаючи на своє українське походження Антон був 100 % росіянином». Один з макаренкознавців професор Гетц Хілліг присвятив питанню національного походження і національної самосвідомості Макаренка окреме дослідження, підсумки якого представлені в доповіді «До питання національної самосвідомості А.С. Макаренка», де в цілому підтверджуються як твердження брата, так і «російська самосвідомість» Антона Семеновича	провулок Валерія Едігея міська топонімічна комісія	Едігей Валерій Борисович (1943-2016)— видатний педагог, який впроваджував новаторські підходи щодо навчання учнів початкових класів. Його методи навчання застосовують не тільки у Кропивницькому та на Кировоградщині, а й в інших містах України. Є автором багатьох навчальних практичних посібників.
27	вулиця	Макарова	Биковський, мала	Макаров Степан Осипович (1849, Миколаїв —1904, біля Порт-Артура) — російський флотоводець, океанограф, полярний дослідник, кораблебудівник, віце-адмірал (1896). На честь адмірала Макарова назване місто Макаров у Сахалінській області. Ім'я Степана Макарова носить Державна Морська Академія у Санкт-Петербурзі.	вулиця Родини Юхнелів міська топонімічна комісія	Євгенія та Вікентій Юхнель та їх донька Зінаїда Юхнель (Жиленко) отримали звання Праведників народів світу за врятування єврейської дівчинки Алли Грановської під час німецької окупації. Зінаїда Жиленко (Юхнель) проживає/проживала на по вулиці Шатила, що поруч з вулицею Макарова

28	вулиця	Мічуріна	Н.Миколаївка, велика	Мічурін Іван Володимирович (1855, Рязанська губернія - 1935, Тамбовська область) — російський біолог і селекціонер-помолог, автор багатьох сортів плодово-ягідних культур, почесний член АН СРСР. Розробив методи селекції плодово-ягідних рослин. До міста стосунку не мав	вулиця Кароля Шимановського <i>міська топонімічна комісія</i>	Кароль Мацей Шимановський (1882, с. Тимошівка, нині Кам'янського району Черкаської області — 1937, Лозанна, Швейцарія) — польський композитор, піаніст, педагог, музичний діяч і публіцист. Деякий час жив і працював у Єлисаветграді
29	вулиця	Можайського	Пермський, мала	Олександр Федорович Можайський (1825—1890) — російський морський офіцер, капітан I рангу, винахідник першого у світі літака Можайського.	вулиця Цибулівська <i>міська топонімічна комісія</i>	На початку активних будівельних робіт фортеці св. Єлисавети переселенці з Цибулевого оселилися поряд з великим військовим об'єктом. Як наслідок, фортеця і цивільне поселення поряд з нею стали основою нашого міста.
30	провулок	Мухіної	В.Балка, малий	Мухіна Віра Гнатівна (1889, Рига – 1953, Москва) - російська, радянська скульпторка, народний художник СРСР (1943), дійсний член Академії мистецтв СРСР (1947), лауреат п'яти Сталінських премій (1941, 1943, 1946, 1951, 1952). Скульптура Мухіної В.Г. «Робітник та колгоспниця» - символ епохи соціалістичного будівництва	провулок Квітки Цісик <i>ГО «Асоціація жінок України Кротивницький»</i>	Квітка Цісик (4 квітня 1953, Квінз, Нью-Йорк — 29 березня 1998, Мангеттен, Нью-Йорк) — американська співачка українського походження, популярна виконавиця рекламних джинглів у США, оперна та блюзова співачка, виконавиця українських народних і популярних пісень. Пісня «You Light Up My Life» ^[en] , яку вона виконала для однойменного фільму, отримала 1978 року «Оскар» і «Золотий глобус» у категорії «Найкраща пісня до фільму», а також номінувалася на нагороду «Греммі» в категорії «Пісня року». Квітка Цісик навчалася в американській стандартній школі, а по суботах працювала до «Школи українознавства» (Озон-Парк), куди її записали батьки, намагаючись зберегти зв'язок з батьківщиною та українським народом. Перебувала в рядах пластунів , де їхні наставники продовжували виховувати та спрямовувати в любові до України. У «Пласті» вона здобула ступінь пластунки-розвідувачки. В радянській Україні на Цісик існувала заборона, оскільки у її репертуарі були пісні УПА та січових стрільців. Записала два диски з українськими піснями «Пісні України» й «Два кольори»
31	вулиця	Нахімова	Биковський, мала	Нахімов Павло Степанович (1802, с. Городок, Смоленська губернія — 1855, Севастополь) — флотоводець Російської імперії, адмірал (1855), переможець у Синопській битві, один з організаторів та керівників оборони Севастополя у 1854—1855 рр.	вулиця Перегонівська <i>міська топонімічна комісія</i>	Битва під Перегонівкою — одна з битв радянсько-української війни. Битва відбулася 26 вересня 1919 р. в околицях села Перегонівка (нині Голованівський район, Кіровоградської області) під Уманню. Битва повстанської армії під командуванням батька Махна з частинами Добровольчої армії Денікіна. Добровольча армія прагнула знищити сили Махна і захопити залізничну лінію з Одеси до Єлисаветграду. Сили махновців прагнули зберегти свою армію і повернутися на свою базу (в Катеринославській губернії). Головним результатом бою став успішний махновський прорив, подальша дезорганізація повстанцями білих тилів включно зі взяттям великих міст і збереженням своїх сил — у цьому сенсі Перегонівка стала сильним ударом по планах Денікіна провести восени 1919 року успішний наступ на московському напрямку. Бій під Перегонівкою справили значний вплив на хід громадянської війни в Росії
32	вулиця	Некрасова	Некрасівка, велика	Некрасов Микола Олексійович (28 листопада (10 грудня) 1821, м. Немирів, нині Вінницька область — 27 грудня 1877 (8 січня 1878), Санкт-Петербург) — російський поет, письменник і публіцист. До міста стосунку не мав	вулиця Михайла Завадського <i>міська топонімічна комісія</i>	Завадський Михайло Ромулович (2 листопада 1848 — 1926) — педагог, громадський діяч, редактор, видавець, один з фундаторів Єлисаветградського земського реального училища (нині це Технікум ЦНТУ), засновник першого в Україні педагогічного часопису «Педагогічний вісник» (1881—1883). Автор першої мінрельської граматики.
33	вулиця	Новосибірська	Н.Олексіївка, мала	Новосибірськ — місто в Росії, Західний Сибір, на річці Об	вулиця Чарівна <i>назву запропоновано мешканцями вулиці Новосибірської</i>	
34	провулок	Олександра Матросова	Велика Балка, великий	Матросов Олександр Матвійович (1924, с. — 1943) — рядовий-піхотинець, Герой Радянського Союзу. В бою за с. Чернушки (нині село Псковської області, РФ) закрив амбразуру дзота, чим забезпечив успіх наступаючому підрозділові. <i>Діяльність не пов'язана безпосередньо з опором та вигнанням нацистських окупантів з України»</i>	вулиця Михайла Омеляновича-Павленка <i>міська топонімічна комісія</i>	Омелянович-Павленко Михайло Володимирович (8 грудня 1878, Тифліс, Російська імперія — 29 травня 1952, Париж, Франція) — визначний український діяч, генерал-полковник Армії УНР, український воєначальник, до 1917 року полковник російської армії, за доби УНР — генерал армії УНР, Начальний командант УГА. Командував операціями Першого зимового походу (1920 року). Відповідно до українського законодавства може бути зарахований до борців за незалежність України у XX сторіччі

35	вулиця	Осипенко	Н.Миколаївка, велика	Осипенко Поліна Денисівна (1907 село Осипенко Бердянського району Запорізької області - 1939) — радянська льотчиця українського походження, одна з перших жінок, ушанована званням Героя Радянського Союзу, делегат XVIII з'їзду ВКП(б). 11 травня 1939 року майор Осипенко загинула в авіаційній катастрофі під час навчально-тренувальних зборів разом з начальником головної льотної інспекції ВПС РСЧА А.К. Серовим. Правдивої причини загибелі не відомо й сьогодні. Прах Серова і Осипенко поміщений в урнах у Кремлівській стіні на Красній площі в Москві.	вулиця Бердянська міська топонімічна комісія	Бердянськ – місто в Запорізькій області. З 17 липня 1939 до 26 червня 1958 року місто мало назву Осипенко на честь радянської льотчиці Поліни Осипенко.
36	вулиця	Першотравнева	Н.Балашівка, велика	Свято було офіційно впроваджено при більшовиках. На першотравневих демонстраціях трудящі СРСР висловлювали свою солідарність з революційною боротьбою трудящих капіталістичних країн, з національно-визвольним рухом, рішучість віддати всі сили у боротьбі за мир, за побудову комуністичного суспільства. У 2017 році Верховна Рада України внесла зміни до статті 73 Кодексу законів про працю України, відповідно до яких «День міжнародної солідарності трудящих» було перейменовано на «День праці»	вулиця Віктора Погрібного міська топонімічна комісія	Погрібний Віктор Олексійович (5 серпня 1935, село Матусівка Маловисківського району Кіровоградської області — 1 жовтня 2017, там же) — український поет, прозаїк, публіцист, сатирик, громадський діяч. Автор численних публіцистичних статей, нарисів, художньо-документальних оповідей, памфлетів та фейлетонів, понад 50 теле- та радіопередач з проблем екології, збереження рідної мови, духовності. Заслужений журналіст України. Нагороджений орденами
37	провулок	Ростовський	Биковський, малий	Ростов-на-Дону (в українській літературі також Рostів, рос. Ростов-на-Дону) — місто на півдні Росії; адміністративний центр Ростовської області, а також адміністративний центр Південного федерального округу	провулок Софії Русової ГО «Асоціація жінок України «ДІЯ». Кропивницький»	Софія Федорівна Русова (1856,Олешня, Чернігівська губернія —1940,Прага) — українська педагогиня, письменниця, літературознавиця та громадська діячка. Провулок територіально знаходиться поруч з будівлею, у якій проживала С.Русова
38	вулиця	Рязанська	Кушівка, середня	Рязань — місто в Росії	вулиця Вишгородська міська топонімічна комісія	На честь битва під Вишгородом (також відома як Облога Вишгорода) - битва що відбулася під час другого походу князя Андрія Боголюбського на Київ. Цей похід був реакцією на непокору князя ставленикам Боголюбського, яких він ставив на князювання в Києві після завоювання і розорення Києва в 1169 році. В ніч на 19 грудня 1173 року під Вишгородом військо Боголюбського було доценту розгромлене українцями під командуванням Мстислава Ростиславича та луцького князя Ярослава Ізяславича, який після перемоги став великим київським князем. Військо Боголюбського розбіглося. Грандіозний похід Андрія завершився провалом, що фактично означало втрату ним влади й впливу на Русі. Ростиславичі віддали київський престол луцькому князю Ярославу Ізяславичу, старшому в роді
39	вулиця	Сергія Тюленіна	Катранівка, мала	Тюленін Сергій Гаврилович (1925 — 1943) — радянський підпільник, член штабу підпільної молодіжної організації «Молода гвардія». Герой Радянського Союзу (1943). Ім'ям Сергія Тюленіна названо вулиці і провулки в низці населених пунктів України і Росії. Молода гвардія широко використовувалась в радянській пропаганді	вулиця Михайла Кандідова міська топонімічна комісія	Кандідов Михайло Дмитрович (1920—2008), Почесний громадянин міста (2006); ветеран ДСВ, танкіст, полковник; учасник визволення Кіровограда (1944), громадський діяч; автор спогадів, частково опублікованих через їх рідкість; відзначався нетеримістією до ветеранського офіціозу та критичним ставленням до пропагандистської історії ДСВ
40	провулок	Седова	В.Балка, малий	Седов Георгій Якович (1877 – 1914) – російський гідрограф, полярний дослідник, старший лейтенант. Організатор невдалої експедиції до північного полюса, під час якої помер, не досягнувши заявленої мети, пройшовши приблизно 200 км з необхідних 2000 км. До міста стосунку не мав.	провулок Аврамівський міська топонімічна комісія	історична назва
41	вулиця	Серова	Н.Миколаївка, велика	Серов Анатолій Костянтинівич (1910 - 1939) — радянський військовий льотчик-винищувач. Герой Радянського Союзу (1938). Член ВКП(б) з 1931 року. Служив старшим пілотом, командиром авіаланки. З 16 червня 1937 по 21 січня 1938 року під ім'ям Родріго Матео брав участь у Громадянській війні в Іспанії, де командував авіаційним загonom і ескадрильєю. З травня 1938 року — начальник Головної льотної інспекції ПВС РСЧА. 11 травня 1939 року під час виконання тренувального польоту разом з Героєм Радянського Союзу майором Осипенко П. Д. загинув в авіаційній катастрофі поблизу села	вулиця Валентина Глушка міська топонімічна комісія	Глушко Валентин Петрович (2 вересня 1908, Одеса — 10 січня1989, Москва) — видатний український радянський інженер, учений у галузі ракетно-космічної техніки, основоположник радянського рідинного ракетного двигунобудування, академік АН УРСР (1958) та АН СРСР (1958); член-кореспондент з 1953 року). Творець багатозового ракетно-космічного комплексу «Енергія» — «Буран». 1994 року його ім'я отримав кратер на видимому боці Місяця. Також на його честь названо астероїд 6357 Глушко

				Високе. Урна з прахом встановлена у Кремлівській стіні на Червоній площі в Москві.		
42	вулиця	Смоленська	Н.Балашівка, середня	Смоленськ — місто в Росії	вулиця Литовська міська топонімічна комісія	Місто Смоленськ в 15-17 сторіччях декілька разів перебувало у складі Великого Князівства Литовського. Двосторонні дипломатичні відносини між Литвою і Україною офіційно встановлені з 1991 року, коли визнали незалежність одна одної. Сьогодні Литва – великий друг України. Литовці підтримують наші європейські прагнення та допомагають у війні з Росією
43	провулок	Смоленський	Н.Балашівка, малий	Смоленськ — місто в Росії	провулок Литовський міська топонімічна комісія	
44	вулиця	Степана Разіна	В.Балка, середня	Разін Степан Тимофійович (відомий також як рос. Стенька Разін; близько 1630, ст. Зимовійська або Черкаськ на Дону —1671 або 1677, Москва) — ватажок повстання 1667—1671 років у Московському царстві. До міста стосунку не мав	вулиця Лицарів Зимового походу міська топонімічна комісія	Перший зимовий похід — похід Армії УНР тилами Червоної та Добровольчої армії під проводом Михайла Омеляновича-Павленка (6 грудня 1919 — 6 травня 1920). За оцінками воєнних істориків перший Зимовий похід Армії УНР є найгероїчнішою сторінкою воєнного мистецтва періоду Української революції (1917—1921 рр.), під час якого українська армія вперше вдало застосувала партизанські методи боротьби з численними ворогами. Досягнута головна мета — збережена армія УНР. Зимовий похід був зразком партизанської війни. Відзнака «Залізний хрест» — одна з нагород часів української визвольної війни 1917—1921 років. Водночас — це єдина бойова відзнака Армії УНР. Її повна назва: «Залізний хрест за зимовий похід і бої». Цією відзнакою нагороджували вояків армії УНР, які брали участь в Першому зимовому поході. Відзначені іменувалися «Лицарями Ордена Залізного Хреста». На даний момент Україну захищає 28-ма окрема механізована бригада імені Лицарів Зимового Походу (28 ОМБр, в/ч А0666, пп В0095) — військовоє формування механізованих військ Сухопутних військ ЗСУ. Указом Президента України від 6.05.22 №315/2022 з метою відзначення мужності та героїзму особового складу військових частин Сухопутних військ ЗСУ, виявлених під час захисту державного суверенітету, незалежності, територіальної цілісності України, а також з нагоди Дня піхоти відзначено почесною відзнакою "За мужність та відвагу" 28 окремих механізованих бригад імені Лицарів Зимового Походу
45	провулок	Суворова	Н.Олексіївка, середній	Суворов Олександр Васильович (1729, Москва —1800, Санкт-Петербург) — граф Римницький (1789), князь Італійський (1799), відомий російський полководець. Був організатором придушення національно-визвольних повстань та депортацій, зокрема придушення Коліївщини в Правобережній Україні й повстання Костюшка, а також, у 1778 р. — депортації кримських християн до Російської імперії й 1782—1783 рр. — депортації з Кубані ногайців. Всі ці акції відзначалися жорстокістю та мали ознаки геноциду	провулок Наталії Бракер міська топонімічна комісія	Наталія Аркадіївна Бракер (1854, Єлисаветград — 1933, Зінов'євськ) — педагог, перекладач, краєзнавець, меценат, мемуарист, авторка праць з питань дошкільного виховання та етики стосунків учителя й учня, засновниця перших дитячих садків у Єлисаветграді. Нині на вулиці Суворова знаходиться ДНЗ №1.
46	вулиця	Сурикова	с. Гірниче, мала	Суриков Василь Іванович (1848 — 1916) — російський художник, автор кількох монументальних полотен з історії Росії та портретів. Стосунку до міста не мав.	вулиця Джона Венгера міська топонімічна комісія	Яков Венгеровський - ім'я при народженні, відомий у США як Джон Венгер (англ. John Wenger) (16 червня 1887, Єлисаветград – 24 серпня 1976, Нью-Йорк, США) - знаменитий сценограф, живописець і графік. Почав малювати з трьох років. Навчався у Єлисаветградській гімназії. Його називали «майстром-колеристом», «творцем графічної симфонії». Був художнім керівником провідних бродвейських театрів. Багато працював у Метрополітен-опера, Бостонській опері та інших театрах. У 1919 році йому було замовлено виготовити ескізи декорацій до американської прем'єри балету «Петрушка» І.Стравінського та до багатьох інших постановок, які увійшли в історію американського театрального мистецтва. Венгер отримав світове визнання як живописець та графік (писав тематичні композиції, портрети, пейзажі, натюрморти, мініатюри та акварелі). Впродовж життя художника було влаштовано 25 персональних виставок у США, Канаді та багатьох країнах Європи. Венгер потрапив у компанію з шести

						найвидатніших американських художників, на честь яких була випущена серія марок з їхніми картинами.
47	вулиця	Тамбовська	Катранівка, середня	Тамбов — місто в Росії	вулиця Празька <i>міська топонімічна комісія</i>	Прага (чеськ. Praha) — столиця та найбільше місто Чеської Республіки, адміністративний центр Середньочеського краю, а також двох його районів Прага-Захід та Прага-Схід. Прага розташована в західній частині Чехії, в історичній області Богемія. Багато українців емігрували саме до Праги. На знак вдячності чеському народу за підтримку
48	провулок	Титова	Лівобережна Лелеківка, малий	Титов Герман Степанович (1935, Верхнє Жиліно, Алтайський край — 2000, Москва) — радянський космонавт. Член КПРС з 1961 року, депутат Верховної Ради СРСР (1962—1970). Балотувався в першому (1993) і другому (1995) скликаннях в Державну Думу РФ від КПРФ	вулиця Юрія Горліса-Горського <i>міська топонімічна комісія</i>	Юрій Горліс-Горський (спр. ім'я — Юрій Городянин-Лісовський) (1898—1946) військовий і громадський діяч, старшина Армії УНР, розвідник, письменник; учасник боротьби за незалежність України на теренах нашого краю упродовж 1920-1921 років. Автор відомого історико-документального роману «Холодний Яр» про опір українських повстанців більшовицьким окупантам. Ця книга мала вагомий вплив на формування українського патріотичного світогляду з 30-х років і до нашого часу. На сторінках «Холодного Яру» висвітлюються епізоди опору більшовикам мешканцями нашого міста в 1920-1921 роках. Провулок виходить на вулицю Холодноярську
49	вулиця	Туркенича	сmt. Нове, велика	Туркенич Іван Васильович (1920, Воронежська губернія — 1944, Польща) — один із керівників підпільної антинацистської організації «Молода гвардія», Герой Радянського Союзу(1990)	вулиця Тетяни Яблонської <i>ГО «Асоціація жінок України «ДІЯ». Кропивницький»</i>	Тетяна Нділвіна Яблонська (1917, Смоленськ - 2005, Київ) — українська художниця-живописець, професор (1967 рік), академік Академії мистецтв СРСР (1975), Народний художник СРСР (1982), дійсний член (академік) Академії мистецтв України (1997—2005), лауреатка Державних премій СРСР (1949, 1951, 1979) та Національної премії України імені Тараса Шевченка (1998), Герой України (2001). Депутат Верховної Ради УРСР 3—4-го скликань
50	провулок	Уральський	Лівобережна Лелеківка, середній	Урал - гірська система в РФ	вулиця Отамана Чорного Ворона <i>міська топонімічна комісія</i>	На пошану узагальненого образу українських повстанців, що чинили опір російським більшовицьким окупантам на теренах України та на нашого краю під час боротьби за незалежність упродовж 1919-1926 років. Образ «Чорного Ворона» став частиною української національної пам'яті завдяки бестселеру Василя Шкляра «Чорний Ворон»
51	вулиця	Хабаровська	Кущівка, велика	Хабаровськ — центр Хабаровського краю Російської Федерації	вулиця Вінстона Черчилля <i>міська топонімічна комісія</i>	Вінстон Леонард Спенсер-Черчилль (30 листопада 1874 — 24 січня 1965) — британський державний діяч XX століття. У 1940—1945 і 1951—1955 роках — прем'єр-міністр Великої Британії. Від 1900 до 1964 року (за винятком 1922—1924 років) — депутат парламенту від п'ятих різних виборчих округів. Змінюючи у 1040 році на посту прем'єр-міністра Невіла Чемберлена Черчилль фактично став лідером боротьби вільного світу проти нацистської Німеччини. Його непримиренність у боротьбі з агресором зіграла одну з ключових ролей у перемозі союзників в Другій світовій війні. Серед його численних нагород — Нобелівська премія з літератури. Найменування вулиці на честь легендарного Вінстона Черчилля - це вияв поваги і вдячності британському народу, за допомогу і підтримку у час війни з Росією. Черчилль є прикладом для наслідування для бувшого прем'єра Великобританії Бориса Джонсона. Борис Джонсон у березні 2022 року заявив: "Він знає, як Черчилль говорив про себе, що, можливо, він не є левом, але він має привілей рикати. Це український народ є левом, і він (Зеленський) виявляє його волю та почуття непокорі".
52	вулиця	Червоногірська	Правобережна Лелеківка, середня	(рос. «красний») – прикметник, що використовується у топоніміці, сам по собі не є комуністичною символікою. В той же час, за комуністичного режиму додавання до назви населених пунктів прикметника «червоний» (або російською мовою «красний») у багатьох випадках було символом встановлення радянської влади. У такому випадку назви відповідно до пп. «с» п. 4 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки» підлягають	вулиця Конотопська <i>міська топонімічна комісія</i>	На честь Конотопської битви чи Битви під Конотопом або (27 червня — 29 червня / 7 липня — 9 липня 1659 року) — битва між військами гетьмана Івана Виговського та Кримського ханату з одного боку і московським військом з іншого біля міста Конотопа сучасної Сумської області. Один із ключових епізодів московсько-української війни (1658—1659) років. «Цвіт московської кінноти, що відбув щасливі походи 1654 і 1655 років, загинув за один день, і вже ніколи після того цар московський не був у змозі вивести в поле такого блискучого війська, — із сумом констатував російський історик Сергій Соловйов. — У жалібній одежі вийшов цар

				перейменуванню		Олексій Михайлович до народу й жах охопив Москву... Після здобуття стількох міст, після взяття литовської столиці Москва затремтіла за свою власну безпеку; у серпні з наказу царя люди всіх станів поспішали на земляні роботи для укріплення Москви. Сам цар з боярами раз-у-раз приходив дивитися на ці роботи. Мешканці околиць зі своїми родинами й майном наповнили Москву, пішла чутка, що цар виїздить за Волгу, за Ярославль». Поруч знаходиться вулиця Івана Виговського
53	вулиця	Чернишевського	Кущівка, велика	Чернишевський Микола Гаврилович (1828, Саратов – 1889, Саратов) - російський літературний критик, революціонер-демократ, теоретик утопічного соціалізму, філософ-матеріаліст, публіцист та письменник. Його твори вплинули на творчість і погляди Володимира Леніна, Емми Гольдман та деяких інших революціонерів та соціалістів	вулиця Макеєвська <i>міська топонімічна комісія</i>	На честь родини Макеєвих. Петро Макеєв прибув до міста ще в 1755 році. Був купцем. Побудувавши цілий ряд лавок (магазинів) фактично заснував вулицю Купецьку, яка пізніше отримала назву Преображенська. Микола Микитович Макеєв був міським головою (1857-1860). Іван Макеєв також був міським головою і єдиний з міських голів носив почесне звання “Особистий почесний громадянин”. Також він працював директором дитячого притулку
54	вулиця	Шканди	с. Молодіжне, середня	Шканд Ян Григорович (1889 - 1960) більшовик, учасник революційної боротьби за встановлення радянської влади в Україні. Член РСДРП з 1906 р. Був членом президії Єлисаветградського ревкому (1917-1918), головою НК м. Давлеканово Уфимської губернії (1918-1920). Працював завідувачим відділом Бебелейського політ виконкому Уфимської губернії (1920-1921), головою Єлисаветградської ради народних судів (1921), завідувачим Єлисаветградським повітовим фінвідділом (1921-1925), завідувачим Чернігівським окружним фінвідділом (1925-1928), головою планової комісії Лубнянського окрвиконкому (1928-1930).	вулиця Огієнка Івана <i>міська топонімічна комісія</i>	Митрополит Іларіон (світське ім'я Іван Іванович Огієнко; 2 (14) січня 1882, Брусилів, Житомирська область - 29 березня 1972, Вінніпег, Манітоба, Канада) — український науковець, єпископ ППЦ (від 1940), митрополит УАПЦ (від 1944), предстоитель УГПЦК (від 1951), політичний, громадський і церковний діяч, мовознавець, лексикограф, історик церкви, педагог. Член Київського товариства старожитностей і мистецтв, дійсний член Наукового товариства імені Тараса Шевченка (від 1922). Перший ректор Кам'янець-Подільського державного українського університету (нині — Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка). Ініціатор створення й голова Українського наукового богословського православного товариства в Канаді (1954), ректор заснованого у Вінніпезі Українського народного університету (1948), декан і лектор богословського факультету колегії Св. Андрія Манітобського університету.
55	провулок	Щербаковський	Биковський, малий	Щербаков Олександр Сергійович (1901, Руза, Московська губернія, Російська імперія — 10 травня 1945, Москва,) — радянський партійний і державний діяч, секретар ЦК ВКП(б). У 1942–1943 роках заступник нарком оборони СРСР, голова Ради військово-політичної пропаганди, начальник Радінформбюро. З червня 1942 року — начальник Головного політичного управління РСЧА, генерал-полковник (1943). Член ЦК КП(б)У в червні 1938 — травні 1940 р. Член Політбюро ЦК КП(б)У в червні — грудні 1938 р. Член ЦК ВКП(б) в березні 1939 — травні 1945 р. Член Оргбюро ЦК ВКП(б) в березні 1939 — травні 1945 р. Кандидат у члени Політбюро ЦК ВКП(б) в лютому 1941 — травні 1945 р. Депутат, член Президії Верховної Ради УРСР 1-го скликання. Депутат Верховної Ради СРСР 1-го скликання. Член ЦК ВКП(б), кандидат у члени Політбюро ЦК	провулок Громадівців <i>міська топонімічна комісія</i>	Наприкінці 1870 — 1880-х рр. у Єлисаветі діяв дуже активний гурток «українофілів» — місцева Громада, організована за принципом Старої Громади (Київ). На її чолі стояв лікар Опанас Михалевич, що мешкав і практикував у Єлисаветі в 1878—1885 рр. та з 1892 р. до самої смерті. Її учасниками в різний час були Іван Тобілевич (Карпенко-Карий), майбутній фольклорист і музикознавець, один із засновників Української Центральної Ради Олександр Волошин, земські статистики Олександр Русов і Феофан Василевський, Софія Русова, заступник прокурора Єлисаветградського окружного суду Дмитро Маркович, студенти Іван Стиранкевич і Микола Левитський, учні реального училища Євген Чикаленко, Олександр Тарковський (згодом — провідник місцевих народовольців), Андрій Грабенко, Михайло Васильєв тощо. Почасті до громади належали Марко Кропивницький та Микола Тобілевич (Садовський). Унікальною рисою Громади Єлисавета була ґрунтовна програма перекладів художньої та освітньої літератури, значно докладніша та послідовніша, ніж у інших регіональних Громадах того часу
56	провулок	Юрія Смирнова	В.Балка, малий	Смирнов Юрій Васильович (1925, Іваново Вознесенська губернія—1944, Вітебська обл.) — учасник Другої світової війни, червоноармієць, стрілок, Герой Радянського Союзу (1944). До міста стосунку не мав	провулок Родина Смирнових <i>міська топонімічна комісія</i>	Зінаїда, Кузьма та Антоніна Смирнови під час німецької окупації в місті врятували від розстрілу євреїв Анну Краснобродську з донькою Аллою. За це вони отримали звання Праведників народів світу